

یکه تازی قطر در بازار ال.ان.جی دنیا

شریک و رقیب اصلی ایران در برداشت از بزرگترین میدان گازی مشترک دنیا در منطقه پارس جنوبی، بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده ال.ان.جی جهان است. هرچند مقامات نفتی ایران اذعان دارند برداشت ایران و قطر هم‌اکنون یکسان است اما مهم این است که سهم رقیب از بازار گاز دنیا روبه افزایش است و یکه تازی این کشور کوچک حاشیه‌نشین خلیج فارس در بازار ال.ان.جی جهان می‌تواند بازارهای بالقوه صادراتی گاز ایران را تحت تأثیر خود قرار دهد. قطر می‌خواهد تولید ال.ان.جی خود را تا سال ۲۰۱۰ به ۷۷ میلیون تن در سال افزایش دهد. نگاهی به مسیر تحولات و تعاملات دو و چندجانبه بین قطر و سایر خریداران گاز در جهان نشان می‌دهد که رقیب می‌دود و ما راه می‌رویم! اگر باور ندارید این گزارش که به بررسی مهم‌ترین رویدادها درباره برنامه‌های قطر در یک سال اخیر درباره تولید و صادرات ال.ان.جی است را بخوانید:

برنامه‌های آینده قطری‌ها

عبدالله بن حمد العطیه، وزیر انرژی و صنعت قطر می‌گوید: کشورش قصد دارد ظرفیت تولید سالانه گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) خود را تا سال ۲۰۱۲ به ۷۷ میلیون تن برساند. او تولید کنونی گاز قطر را ۳۱ میلیون تن در سال اعلام و تصریح کرد: ظرف سه سال آینده این میزان به سالانه ۴۶ میلیون تن افزایش می‌یابد. دولت قطر بهمن ماه سال گذشته از طرح‌های خود در خصوص راه‌اندازی ۱۴ خط جدید تولید گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) ظرف ۲۴ ماه آینده خبر داده بود. محمد بن صالح الساده، وزیر مشاور در امور صنایع و انرژی قطر، می‌گوید پیش‌بینی می‌کنیم همه ۱۴ خط تولید جدید طی ۲۴ ماه آینده فعالیت خود را آغاز کنند و با راه‌اندازی این خطوط، تولید ال.ان.جی قطر از ۳۱ میلیون تن در سال فعلی به ۷۷ میلیون تن در سال خواهد رسید. بن صالح الساده با تأکید بر اجرای طرح‌های توسعه و بهره‌برداری از ثروت‌های این کشور به ویژه میدان گاز پارس جنوبی (گنبد شمالی) براساس جدول‌های زمان‌بندی شده اظهار می‌دارد: این کشور در سال جاری میلادی شاهد راه‌اندازی اولین پالایشگاه میعانات گازی در قطر با ظرفیت تولید ۱۴۶ هزار بشکه، خط تولید گاز «الخلیج دوم»، مجتمع اتیلن «رأس لفان» و دو پروژه دیگر مربوط به تولید سایر هیدروکربنی‌های همراه گاز یعنی پروژه‌های «کیوکیم ۲» و «قاتوفین» خواهد بود. عبدالله بن حمد العطیه نیز با اشاره به افزایش ۴۶ میلیون تنی

تحلیل‌گران می‌گویند: اجرای پروژه‌های عظیم ال.ان.جی توانسته است این کشور کوچک عضو اوپک را به بزرگترین صادرکننده ال.ان.جی، پس از پیشی گرفتن از اندونزی، در سال ۲۰۰۷ تبدیل کند.

صادرات گاز به چین

۲۶ فروردین ۱۳۸۷ شرکت‌های قطر گاز، شل و پتروچاینا برای عرضه ال.ان.جی از قطر به چین توافقنامه امضاء کردند که براساس این توافق‌ها، قطر ال.ان.جی مورد نیاز بازار رو به رشد چین را برای مدت طولانی تأمین خواهد کرد. این قراردادها میان «عبدالله بن حمد العطیه»، معاون نخست وزیر و وزیر انرژی و صنعت قطر، «جیانگ جیمین» رئیس شرکت ملی نفت چین و مدیر شرکت پتروچاینا و «لیندا کوک» مدیر اجرایی شل به امضاء رسید. ال.ان.جی صادراتی به چین از پروژه «قطر گاز ۴» تأمین و به پایانه‌های دریافت ال.ان.جی شرکت پتروچاینا پس از شروع فعالیت تجاری این تأسیسات، منتقل خواهد شد. براساس این توافقنامه‌ها، قطر سالانه سه میلیون تن ال.ان.جی برای مدت ۲۵ سال به چین صادر خواهد کرد. با نهای شدن قرارداد ۲۵ ساله فروش گاز قطر به چین در ۱۸ اسفند ۱۳۸۷، قطر اعلام کرد از سال ۲۰۱۰ میلادی به مدت ۲۵ سال، پنج میلیون تن گاز هر ساله در اختیار کشور چین قرار خواهد داد. این قرارداد تلاشی به منظور حفظ مناسبات رو به افزایش سیاسی اقتصادی دو کشور عنوان شده است. پتروچاینا قرار است اولین محموله گازی خود را سال آینده و «شرکت نفت فلات قاره» این کشور (سینوک) در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ دریافت کند. مقدار سالانه گاز دریافتی هر دو شرکت پتروچاینا و سینوک به ترتیب سه میلیون تن و دو میلیون تن گزارش شده است.

لهستان از قطر ال.ان.جی می‌خرد

لهستان نیز در ۲۲ فروردین ۱۳۸۷ اعلام کرد که برای کاهش وابستگی بیش از حد به گاز روسیه، از قطر ال.ان.جی می‌خرد. این کشور می‌خواهد با عقد قراردادی با قطر، یک پایانه ال.ان.جی در سواحل دریای بالتیک احداث کند و قرار است ساخت این پایانه در سال ۲۰۱۲ پایان یابد. در احداث این پایانه، شرکت ملی گاز لهستان (PGNiG) نیز شرکت خواهد داشت. انتظار می‌رود تقاضای سالانه گاز لهستان از ۱۵/۶ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۰۸ میلادی، به ۱۶/۴ میلیارد متر مکعب در سال ۲۰۰۹ برسد. ۱۲ بهمن ۱۳۸۷ نیز دونالد توسک، نخست وزیر لهستان، اعلام کرد که کشورش در اواخر آوریل

حجم تولید ال.ان.جی این کشور در سه سال آینده تأکید می‌کند: قطر قصد ندارد هیچ کدام از طرح‌های صنعتی خود را به دلیل بحران مالی در جهان لغو یا به تأخیر بیندازد، بلکه اجرای برخی از طرح‌ها در حالت انتظار قرار گرفته تا بازار آرام شود و بدائیم هزینه ساخت و ایجاد واحدهای صنعتی چقدر است. وزیر انرژی و صنعت قطر می‌افزاید: پیش‌بینی‌ها حاکی است که تا چند ماه آینده هزینه ساخت و ایجاد واحدهای صنعتی به میزان ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش خواهد یافت و قطر قصد دارد در سه سال آینده ۴۶ میلیون تن به حجم تولید گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) خود اضافه کند که این میزان ال.ان.جی در قراردادهای ۲۵ ساله به فروش خواهد رسید. وزیر انرژی و صنعت قطر همچنین با پیش‌بینی اینکه بهای نفت در بازارهای جهانی تا چند سال آتی همچنان در وضعیت کنونی باقی می‌ماند، تصریح می‌کند: نگرانی از آن جا ناشی می‌شود که رقم بهای نفت به کمتر از هزینه‌های سرمایه‌گذاری در صنایع این ماده برسد که این وضعیت به توقف پروژه‌های نفتی، کاهش عرضه نفت در آینده و ایجاد بحرانی نفتی دیگر منجر خواهد شد. مدیرعامل راس گاز با پیش‌بینی اینکه قطر در سال ۲۰۱۰ میلادی، ۳۰ درصد از صادرات ال.ان.جی جهان را به خود اختصاص خواهد داد، گفت: کشورهای کره جنوبی، هند، ایتالیا، اسپانیا، بلژیک، تایوان و آمریکا خریداران عمده ال.ان.جی این شرکت هستند. وی یادآور شد: بسیاری از قراردادهای فروش ال.ان.جی راس گاز، طولانی مدت و ۲۵ ساله هستند.

قطر در بخش ذخایر گاز طبیعی بعد از روسیه و ایران در جایگاه سوم قرار دارد. همچنین میزان ذخایر گاز طبیعی ثابت این کشور ۲۵ تریلیون و ۸۰۰ میلیارد متر مکعب است. طبق این گزارش تولید گاز طبیعی قطر در پنج سال گذشته افزایش پیدا کرده است و در سال ۲۰۰۶ به ۴۳/۵ متر مکعب و در سال ۲۰۰۷ نیز به ۴۹/۵ متر مکعب رسید. قطر که از کشورهای منطقه خاورمیانه است تمام گاز طبیعی خود را از میدان شمالی خود (پارس جنوبی) تولید می‌کند. این کشور با توسعه تولید ال.ان.جی و صادرات آن به بازارهای مناطق آسیا، اروپا و آمریکای شمالی در شرف تبدیل شدن به بازیگر اصلی بازار گاز جهانی است. قطر که سومین ذخایر بزرگ گازی دنیا را پس از روسیه و ایران در اختیار دارد، از بالاترین نرخ رشد اقتصادی در جهان عرب در مدت هفت سال گذشته برخوردار بوده است که علت اصلی آن را می‌توان رشد صادرات ال.ان.جی این کشور دانست.

۲۰۰۹، قراردادی را مبنی بر واردات گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) از قطر امضاء خواهد کرد. این کشور در نظر دارد اوایل سال ۲۰۱۴ میلادی پایانه واردات ال.ان.جی را راه‌اندازی کند.

صادرات گاز به امارات

با بهره‌برداری از پروژه صادرات گاز قطر به امارات موسوم به پروژه دلفین در ۲۳ اردیبهشت ۱۳۸۷، گاز طبیعی از ۲۴ حلقه چاه میدان شمالی قطر به امارات و عمان صادر می‌شود که این پروژه در نوع خود اولین پروژه در خاورمیانه است. این پروژه پنج میلیارد دلاری می‌تواند روزانه دو میلیارد فوت مکعب گاز را عرضه کند. سهم شرکت سرمایه‌گذاری «میدالا» ابوظبی از پروژه دلفین ۵۱ درصد است در حالی که سهم شرکت توتال فرانسه و شرکت «اوسیدنتال پترولیوم» آمریکا هر کدام به میزان ۲۴/۵ درصد است. گفته می‌شود پروژه دلفین برای بلندمدت نیاز گازی امارات و عمان را تأمین خواهد کرد.

همکاری با غول گازی دنیا

۷ اردیبهشت ۱۳۸۷؛ شرکت روسی گازپروم به عنوان غول گازی دنیا اعلام کرد می‌خواهد در بخش انرژی سرمایه‌گذاری مشترکی با شرکت دولتی نفت و گاز «قطر پترولیوم» داشته باشد. به همین دلیل «الکسی میلر» مدیر اجرایی گازپروم و شیخ «حمد بن جاسم بن جبر آل ثانی» نخست‌وزیر قطر با برگزاری یک نشست کاری در برلین در مورد همکاری‌های مشترک در بخش انرژی به گفت‌وگو نشستند. از موارد مورد بحث گازپروم و قطر پترولیوم در این نشست، اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک و تلاش‌های مشترک در کشورهای ثالث است. شرکت گازپروم در بیانیه‌ای اعلام کرد که دو طرف در دیدار خود در برلین، پایتخت آلمان، در مورد همکاری میان گازپروم و شرکت «نفت قطر» در کشورهای ثالث گفت‌وگو کردند. شرکت گازپروم روسیه اعلام کرد که در نظر دارد تا سال ۲۰۳۰، ۴۵ میلیارد دلار در پروژه‌های گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) سرمایه‌گذاری کند.

امضای تفاهم‌نامه با انی ایتالیا
دوم اردیبهشت ۱۳۸۷؛ قطر تفاهم‌نامه‌ای را در زمینه همکاری‌های مشترک نفتی و گازی با شرکت انی ایتالیا امضاء کرد و شرکت انی ایتالیا با اشاره به این نکته که این تفاهم‌نامه را با شرکت قطر پترولیوم اینترنت‌شنال امضاء کرده، اعلام کرد: ما به دنبال فرصت‌هایی برای سرمایه‌گذاری مشترک در پروژه‌های بین‌المللی در بخش‌های اکتشاف و تولید هستیم. شرکت قطر پترولیوم اینترنت‌شنال یک شرکت دولتی و زیرمجموعه‌های شرکت قطر پترولیوم است.

همکاری برای ساخت مجتمع پالایش و پتروشیمی در اسپانیا از قطر گاز می‌خرد
شرکت «گاز ناتورال» اسپانیا با صدور بیانیه‌ای کوتاه در چهارم مرداد ۱۳۸۷ اعلام کرد با قطر برای افزایش واردات گاز ال.ان.جی توافق‌نامه امضاء کرده است و قصد دارد از طریق این توافق‌نامه، واردات گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) از قطر را در میان‌مدت و بلندمدت افزایش دهد. البته این شرکت اسپانیایی در بیانیه خود به جزئیات مالی این توافق پرداخت بلکه تنها اظهار امیدواری کرد که واردات گاز طبیعی مایع شده از قطر را بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲ میلادی به میزان ۹ میلیارد متر مکعب افزایش دهد تا در این مدت زمانی میزان واردات ال.ان.

جی قطر توسط این شرکت به ۳۵ میلیارد متر مکعب برسد. هم‌اکنون شرکت گاز ناتورال سالیانه از قطر دو میلیارد متر مکعب گاز ال.ان.جی وارد می‌کند. اسپانیا تقریباً تمامی نیازمندی‌های خود به گاز را از راه واردات تأمین می‌کند و در سال گذشته میلادی حدود ۶۸ درصد از گاز مورد نیاز خود را به صورت گاز طبیعی مایع شده از طریق شش پایانه حمل و نقل، وارد کرد. اسپانیا بقیه گاز مورد نیاز را نیز از طریق خطوط انتقال گاز وارد می‌کند.

هندی‌ها هم ال.ان.جی از قطر می‌خرند

۲۲ آبان ۱۳۸۷؛ دیدار نخست وزیر هند از کشور قطر برای افزایش دو میلیون و ۵۰۰ هزار تنی واردات ال.ان.جی این کشور از قطر خبر داد. «مان موهان سینگ» نخست‌وزیر هند اعلام کرد که این کشور احتمالاً به منظور تأمین نیاز در حال رشد اقتصادی خود، واردات ال.ان.جی از قطر را دو میلیون و ۵۰۰ هزار تن افزایش خواهد داد. سینگ که برای نخستین بار در سمت نخست‌وزیری به منطقه خلیج فارس سفر کرده بود، گفت‌وگوهای گازی خود را با مقام‌های کشور قطر در مدت این سفر ادامه داد و در راه بازگشت به هند به خبرنگاران گفت: به دنبال درخواست من، همکارم مولی دتورا وزیر نفت هند با دولت قطر توافق کرده است تا این کشور سهمیه گاز صادراتی به هند را در یک تا دو سال آینده افزایش دهد. صدور گاز طبیعی به عمان

۱۰ آبان ۱۳۸۷ شرکت «دولفین انرژی» عرضه گاز به عمان را کلید زد تا با این اقدام آخرین مرحله از پروژه گازی که سه کشور قطر - امارات - عمان را به یکدیگر پیوند می‌دهد، تکمیل شود. این پروژه برای نخستین بار در سال ۱۹۹۹ پیشنهاد شد و توافق ۲۵ ساله فروش گاز به عمان در سال ۲۰۰۵ به امضاء رسید. گاز مورد نیاز شرکت دولفین از «میدان شمالی» قطر استخراج و پس از فرآوری در مجتمع راس لفان، میعانات و ال.بی.جی آن جدا و گاز صادراتی پس از فشرده شدن از طریق خط لوله به تأسیسات شرکت دلفین در ابوظبی انتقال می‌یابد و از آنجا میان مشتریان توزیع می‌شود. پس از این مرحله گاز از طریق خط لوله «سیستم توزیع گاز شرقی» به العین انتقال می‌یابد و در مرز عمان به خط لوله گاز جدید این کشور تحویل می‌شود.

کویت به دنبال واردات گاز قطر

هفته اول آبان سال گذشته رئیس شرکت نفت کویت از تلاش برای واردات گاز از قطر در فصل تابستان خبر داد. «سامی الرشید» از گفت‌وگوی شرکت نفت کویت (کی.ا.و.سی) با قطر در آینده‌های نزدیک برای واردات نزدیک به روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب گاز از این کشور در فصل تابستان خبر داد و اعلام کرد که گروه توسعه شرکت نفت کویت نماینده این کشور برای گفت‌وگو درباره بر واردات گاز با طرف قطری است. وی ابراز امیدواری کرد که دو طرف در اجرای پروژه واردات گاز از قطر به مدت پنج سال به توافق برسند زیرا میزان مصرف گاز کویت در فصل تابستان بیش از فصول دیگر سال افزایش می‌یابد.

قطر به انگلیس ال.ان.جی می‌فروشد

نخستین محموله از گاز ال.ان.جی قطر اواخر آبان ماه سال گذشته به انگلیس صادر شد. این محموله در شرکت گاز قطر تولید شده است و براساس توافق‌نامه دو طرفه،

قطر به مدت ۲۵ سال گاز طبیعی مایع شده در اختیار انگلیس قرار می‌دهد. نخستین محموله صادراتی گاز مایع شده (ال.ان.جی) قطر به انگلیس جوآبگوی احتیاج‌های یک هفته چهار میلیون و ۵۰۰ هزار منزل مسکونی این کشور است. انگلیس در سال گذشته میلادی نیازمند واردات ۴۰ درصد از گاز مورد نیاز خود بود و نیاز این کشور به گاز در سال ۲۰۱۵ میلادی ۷۵ درصد افزایش خواهد یافت. همچنین براساس گزارش شرکت توزیع گاز و برق «نشنال گز» انگلیس، پیش‌بینی می‌شود گاز طبیعی مایع شده نیز در سال ۲۰۱۷ میلادی ۲۸ درصد از نیازمندی انگلیس به گاز را تشکیل دهد.

تأمین ۳۴ درصد ال.ان.جی کره جنوبی

آیا می‌دانید کره جنوبی ۳۴ درصد از نیاز خود به گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) را از قطر تأمین می‌کند؟ کره جنوبی در نوامبر ۲۰۰۸ میلادی ۳۴/۴ درصد از واردات ال.ان.جی خود را از قطر و ۲۲/۶۵ درصد دیگر را از مالزی تأمین کرد. سازمان ارتباطات بازرگانی کره جنوبی نیز در گزارشی تأکید کرد: کره جنوبی بعد از ژاپن دومین واردکننده بزرگ ال.ان.جی در جهان است.

عرضه ال.ان.جی به کویت از تابستان آینده

۱۲ اسفند ۱۳۸۷ اعلام شد که کویت تابستان آینده اولین محموله از گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) قطر را دریافت می‌کند. به گفته مدیرعامل شرکت قطری «راس گاز» که این شرکت و طرف کویتی در آخرین مرحله از مذاکرات برای صادرات ال.ان.جی قرار دارند، قرار است طرف قطری به مدت پنج سال، سالیانه یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن ال.ان.جی به کویت صادر کند. «حمد رشید المهندی» می‌گوید که حجم ال.ان.جی صادراتی که میان دو طرف توافق شده، تنها در فصل تابستان عرضه خواهد شد و مذاکرات در این باره به سرعت در حال اجراء است تا اولین محموله از آن در چند ماه آینده به کویت ارسال شود.

صادرات ال.ان.جی به آمریکا

در تحولی دیگر یک مقام شرکت «راس گاز» قطر اسفند ماه اعلام کرد طرح صادرات گاز طبیعی مایع شده (ال.ان.جی) قطر به آمریکا نیز تا پایان سال جاری میلادی اجرایی می‌شود. حمد راشد المهندی، مدیرعامل شرکت «راس گاز» قطر اعلام کرد: تا پایان سال جاری میلادی، صادرات ال.ان.جی قطر به آمریکا نیز آغاز خواهد شد. به گفته مدیرعامل راس گاز، پایانه «گلدن باس» آمریکا که در مراحل پایانی ساخت به سر می‌برد، در سال جاری میلادی فعالیت خود را برای دریافت ال.ان.جی قطر آغاز خواهد کرد. شرکت‌های نفت قطر (قطر پترولیوم)، اکسون موبیل و کونوکو فیلیپس آمریکا مسئولیت ساخت این پایانه را در ساحل آمریکا و در مرز ایالت‌های لوئیزیانا و تکزاس آمریکا به عهده دارند. این پایانه دارای انبارهای ذخیره گاز به ظرفیت ۱۸۵ هزار متر مکعب خواهد بود و می‌تواند روزانه ۲ میلیارد و ۲۰۰ میلیون فوت مکعب گاز طبیعی به شبکه گازرسانی تزریق کند. پایانه «گلدن باس» برخلاف بسیاری از پایانه‌های موجود در ساحل آمریکا، از امکان پهلوگیری کشتی‌های بزرگ حمل ال.ان.جی از نوع کیو-فلکس و کیو-مکس نیز برخوردار است.